

ESVL - stötvågsbehandling

Ett av flera sätt att avlägsna stenar från njurar och urinledare är stötvågsbehandling. Med denna metod krossas stenarna till grus som följer med urinen ut.

Behandlingen ges mot de flesta stenar som behöver behandlas i njurbäckenet och i övre urinledaren. Stötvågsbehandlingen är inte alltid smärtfri varför smärtlindrande och avslappnande medel ges. Gravida, de som har bråck på stora kroppspulsådern, eller har åtgärdats för detta ska inte genomgå stötvågsbehandling. Behandlingen är poliklinisk för de flesta av patienterna, d v s man kommer hemifrån, får behandling och åker sedan hem.

Vid behandlingen kommer stenens läge att bestämmas med röntgenteknik. Genomlysning görs i två olika plan för att man ska få en uppfattning om var stenen befinner sig. Under behandlingen ligger du på en behandlingsbräda. Eftersom stötvågsbehandling är ett precisionsarbete är det viktigt att du ligger så stilla som möjligt under behandlingen.

Principen är att man utanför kroppen skapar en stötvåg med stor kraft. Denna stötvåg leds via ett membran in i kroppen där stötvågskraften fokuseras mot stenen som ska sönderdelas. Genom att skjuta på stenen med ett stort antal stötvågor kan stenen omvandlas till grus.

Förberedelser

Du ska före behandlingen ta blodprov och lämna urinprov. Detta ska ske enligt kallelse. Du ska även fylla i en

hälsodeklaration. För vissa läkemedel krävs uppehåll i medicineringen, se kallelsen för specifika direktiv.

Efter behandlingen

När stötvågsbehandlingen är klar beslutas om, när och var den uppföljande röntgenkontrollen ska utföras.

Vissa stenar sönderdelas helt vid en enda behandling men ibland behövs flera behandlingar. Det som avgör hur många behandlingar som krävs är stenens storlek, dess sammansättning och dess läge samt ofta också den tid som stenen har befunnit sig på en viss plats i urinvägarna.

De smärtstillande läkemedel vi ger under behandlingen medför att du inte kan köra bil eller arbeta samma dag som behandlingen sker.

Syftet med stötvågsbehandlingen är att krossa stenen så att resterna passerar ut ur kroppen tillsammans med urinen. Detta innebär att du eventuellt kommer notera små stenrester i urinen när du kissar. När gruset passerar ned genom urinledaren till blåsan kan det tillfälligt stoppa urinflödet och ge upphov till smärta. Smärtan kan likna ett njurstensanfall, men hos de flesta sker denna gruspassage med inga eller obetydliga obehag. Om akuta stensmärter uppkommer bör man tillfälligt minska dryckesintaget för att inte, genom hög urinproduktion, öka trycket i njuren. I alla andra fall är ett högt dryckesintag värdefullt.

Om du får feber över 38 grader eller frossa ska kontakt tas med sjukhus då det kan föreligga en infektion som kräver särskild behandling. Kontakt med sjukhus ska också tas om man har ihållande svår smärta som inte lindras med ordinerade läkemedel.

Riklig dryck samt kroppsrörelser underlättar grusets utpasserande. Efter behandlingen kan urinen vara blodig. Detta är helt naturligt och försvinner av sig själv. Svar på röntgen meddelas av behandlande läkare eller sjuksköterska.